

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “РУДИШ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 18957/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

15 листопада 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Рудиш проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (Mr P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (Mrs S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (Mr K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (Mr V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (Mrs M. Tsatsa-Nikolovska),
п. Р. Маруст (Mr R. Maruste),
п. М. Віллігер (Mr M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (Mrs C. Westerdiek), Секретар секції,
після обговорення за зачиненими дверима 16 жовтня 2007 року,
виносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 18957/03), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України пані Марією Дмитрівною Рудиш (далі — заявниця) 27 травня 2003 року.
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.
3. 15 листопада 2006 року Суд вирішив направити на комунікацію Уряду скаргу заявниці щодо тривалості провадження. Відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилась у 1940 році та проживає в м. Стрий, Львівська область. Вона є колишнім директором Дитячої дошкільної установи № 1 санаторного типу (далі — Установа).
5. У травні 1996 року заявницю було звільнено в зв'язку з рішенням Стрийської ради народних депутатів Львівської області ліквідувати Установу.
6. У червні 1996 року заявниця подала судовий позов до відділу освіти виконавчого комітету Стрийської міської ради про поновлення на роботі та компенсацію за незаконне звільнення. Згодом заявниця також оскаржила законність рішення про ліквідацію Установи. Дрогобицький міський суд Львівської області вирішив розглядати ці два позови разом та провів близько трьох судових засідань до вересня 1997 року.
7. Інформацію щодо будь-яких процесуальних дій в період з вересня 1997 року по грудень 2000 року надано не було.
8. У період з грудня 2000 року по жовтень 2001 року суд призначив приблизно сім судових засідань, одне з яких було відкладено в зв'язку з відсутністю заявниці, два — в зв'язку з відсутністю відповідача.
9. 12 жовтня 2001 року, встановивши, що ліквідація Установи та звільнення мали місце у відповідності із законом, суд відхилив скарги заявниці.
10. 12 листопада 2001 року заявниця подала апеляційну скаргу.
11. 11 березня 2002 року апеляційний суд Львівської області залишив рішення від 12 жовтня 2001 року без змін.
12. 6 червня 2002 року заявниця подала касаційну скаргу.

13. 14 лютого 2003 року Верховний Суд відхилив касаційну скаргу заявниці.

ЩОДО ПРАВА

I. СКАРГА ЩОДО НАДМІРНОЇ ТРИВАЛОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ

14. Заявниця скаржилась на надмірну тривалість провадження в її справі. Уряд заперечив її скаргу.

15. Суд вбачає, що скарга має розглядатись за п. 1 статті 6 Конвенції, який передбачає наступне:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

16. Суд зазначає, що провадження, яке розглядається, розпочалось в 1996 році. Проте період, який братиметься до уваги, почався тільки 11 вересня 1997 року, коли Україна визнала право особи на індивідуальне звернення. Тим не менш, оцінюючи тривалість провадження з цієї дати, братиметься до уваги також стан провадження на той час. Вказаний період закінчився 14 лютого 2003 року. Відповідно тривалість розгляду становила п'ять років та п'ять місяців. Протягом цього періоду справу було розглянуто судами трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

17. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у розумінні п. 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Відповідно вона має бути визнана прийнятною.

B. Щодо суті

18. Суд нагадує, що «розумність» тривалості провадження має оцінюватися у світлі обставин справи та з урахуванням наступних критеріїв: складність справи, поведінка заявника та компетентних органів, важливість предмета розгляду для заявника (див., серед багатьох інших, «Фрідлендер проти Франції» (Frydlender v. France) [GC], № 30979/96, п. 43, ECHR 2000-VII). Суд повторює, що особлива сумлінність є необхідною при розгляді трудових спорів (див. рішення у справі «Руотоло проти Італії» (Ruotolo v. Italy), від 27 лютого 1992 року, Серія А, № 230-D, с. 39, п. 17).

19. Суд зазначає, що справа, яка розглядається, була дещо ускладнена, оскільки на додаток до своїх скарг на незаконне звільнення заявниця також оскаржила рішення про ліквідацію Установи. Проте Суд вирішує, що складність справи не може пояснити загальну тривалість провадження. Суд зазначає, що не було надано інформації щодо будь-яких процесуальних дій суду в період більш ніж три роки — з вересня 1997 року по грудень 2000 року (див. п. 7 вище), і жодних пояснень щодо цієї затримки Урядом-відповідачем надано не було.

20. Суд вже встановлював порушення п. 1 статті 6 Конвенції у справах, які піднімали такі ж питання, як і у цій справі (див. вищевказане рішення «Фрідлендер проти Франції» (Frydlender v. France); рішення «Павлюлінець проти України» (Pavlyulynets v. Ukraine), № 70767/01, пп. 49–50, від 6 вересня 2005 року; а також рішення «Мороз та інші проти України» (Moroz and Others v. Ukraine), № 36545/02, п. 59, від 21 грудня 2006 року).

21. Розглянувши всі надані матеріали, Суд вважає, що Уряд не надав жодного факту чи аргументу, здатного переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. Враховуючи прецедентну практику Суду з цього питання, Суд вважає, що тривалість провадження у цій справі була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку».

22. Відповідно у цій справі було порушено п. 1 статті 6.

II. ЩОДО ІНШИХ СКАРГ

23. Заявниця також скаржилась за п. 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції, стверджуючи, що провадження, в результаті якого її скарги було відхилено, було несправедливим. Вона також скаржилась за статтею 1 Першого протоколу щодо незаконної ліквідації Установи. Вона посилалась на статтю 17 Конвенції в контексті фактів цієї справи.

24. У світлі наданих матеріалів та в тій мірі, в якій Суд є повноважним розглядати ці скарги, Суд не встановлює жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

25. Відповідно ця частина скарги має бути визнана неприйнятною як очевидно необгрунтована відповідно до пп. 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

26. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

27. Заявниця вимагала 132 000 грн (18 860 євро) відшкодування втраченого прибутку та 20 000 євро компенсації моральної шкоди.

28. Уряд заперечив ці вимоги.

29. Суд не вбачає причинного зв'язку між встановленим порушенням та матеріальною шкодою, що вимагається. Відповідно Суд відхиляє ці вимоги. З іншого боку, Суд вважає, що заявниця мала зазнати певної моральної шкоди в зв'язку з тривалістю провадження щодо поновлення її на роботі. Вирішуючи на засадах справедливості, Суд присуджує їй 800 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Витрати

30. Заявниця також вимагала 1000 грн (145 євро) відшкодування витрат, понесених під час національного провадження та провадження в Суді. Вона надала квитанції поштових витрат на відправлення кореспонденції в Суд на суму 20 євро.

31. Уряд залишив це питання на розгляд Суду.

32. Відповідно до прецедентної практики Суду заявник має право на відшкодування своїх витрат, якщо буде доведено, що вони були дійсно понесені та необхідні, а також обгрунтовані за кількістю. У цій справі, з огляду на надану інформацію та вищевказаний критерій, Суд присуджує заявниці 20 євро відшкодування витрат.

C. Пеня

33. Суд вважає за належне призначити пеню, виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, плюс три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявниці на надмірну тривалість провадження прийнятною та решту скарг — неприйнятними;

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці 820 (вісімсот двадцять) євро як відшкодування моральної шкоди та відшкодування судових витрат. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з заявниці;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на цю суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсотки;
4. *Відхиляє* інші вимоги заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 15 листопада 2007 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

К. ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

П. ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова